

jaarverslag

rmc

regio vallei

meldpunt voortijdig schoolverlaten

RMC subregio Vallei

Ede - Renswoude - Rhenen - Scherpenzeel

- Veenendaal - Wageningen

2009 - 2010

Inhoud

1. Samenvatting en conclusies	5
2. Inleiding	7
3. De RMC functie in de regio Vallei	9
3.1. Van RMC- wet naar uitvoering	9
3.2. De organisatiestructuur en de formatieomvang van het RMC	10
3.3. Inhoudelijke en financiële verantwoording	11
4. De uitvoerende taak van het RMC	13
4.1. Melding en registratie	13
4.2. Aantallen	13
4.3. Kenmerken van voortijdig schoolverlaters	16
4.4. De begeleiding vanuit het RMC	20
4.5. De uitstroom	25
4.6. Persoonlijke ervaringen van de RMC consulent	28
5. Samenwerking in de regio en convenant “Aanval op uitval”	31
5.1. Samenwerking in de regio	31
5.2. Convenant “Aanval op de uitval”	32
5.3. Overige activiteiten van het RMC	33

1. Samenvatting en conclusie

In schooljaar 2009-2010 is in onze regio wederom hard gewerkt aan de aanpak van voortijdig schoolverlaten. Zowel door de RMC consulenten als in de samenwerking met partners om het aantal voortijdig schoolverlaters terug te dringen in onze regio. De uitvoering van het convenant 'aanval op uitval' heeft een flinke boost gekregen en dat is naar verwachting terug te zien in de aantallen uitvallers over 2009-2010.

Het RMC hield zich in het afgelopen schooljaar naast het begeleiden van voortijdig schoolverlaters ook bezig met de aanpak van verzuim onder 18+ers en met preventieve meldingen. Dit zijn jongeren die nog niet verzuimen of zijn uitgevallen, maar waar wel zorgen om zijn. Met tijdig reageren op problemen hopen we voortijdig schoolverlaten te voorkomen. In totaal zijn er 460 voortijdig schoolverlaters gemeld bij het RMC. Wat betreft hun kenmerken, zoals geslacht, leeftijd en laatste opleiding, zien we weinig verschillen met voorgaande jaren. Wat wel opvalt is dat de uitstroom naar een reguliere opleiding en werk gestaag afneemt over de afgelopen jaren; van 79% in 2007-2008 naar 67% in 2009-2010. Voor steeds meer jongeren is onderwijs of werk (voorlopig) niet de beste optie. Bij veel jongeren waar het RMC mee te maken krijgt, is sprake van complexe problematiek; het lijkt er zelfs op dat het aandeel van deze jongeren is toegenomen. Deze jongeren worden doorverwezen naar hulpverlening, volgen een traject elders of zitten in de aanvraag voor een Wajong uitkering. Ook blijft van zo'n 10% onduidelijk wat ze doen, deze jongeren willen geen bemiddeling of er is überhaupt geen contact met ze mogelijk geweest.

Naast voortijdig schoolverlaters zijn er 105 verzuimers gemeld en zijn 36 jongeren als preventieve melding binnengekomen. Ook deze jongeren zijn zo goed mogelijk begeleid met als resultaat dat de meesten hun opleiding hebben vervolgd.

Meldden we in het vorige jaarverslag dat de uitvoering van het convenant 'aanval op uitval' moeizaam verliep, in 2009-2010 kunnen we positiever zijn. Het grootste ROC in onze regio heeft, mede op aandringen van het RMC bestuur, de regie genomen door onder andere een programmamanager aan te stellen die belast is met de uitvoering van het convenant en het mobiliseren van partijen. Daarin wordt samen met het RMC opgetrokken. De meeste projecten die onder het convenant vallen zijn gestart en het lijkt erop dat de aantallen voortijdig schoolverlaters over 2009-2010 voor het eerst zijn gedaald. Dit heeft erin geresulteerd dat de subregio Vallei in oktober 2010 van het Ministerie van OCW complimenten heeft gekregen voor haar inzet en de inhaalslag die is gemaakt in het afgelopen schooljaar. Het RMC zal haar aanjaagfunctie blijven vervullen en waar nodig ook in het nieuwe schooljaar actief blijven optreden.

2. Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van het RMC van de subregio Vallei over het schooljaar 2009-2010. We leggen uit hoe we de RMC- taak uitvoeren in onze regio. We laten zien hoeveel meldingen van voortijdig schoolverlaten uit de regio bij het RMC zijn binnengekomen en wat de kenmerken van deze jongeren zijn. In veel gevallen vergelijken we de resultaten met de schooljaren daarvoor. We gaan in op de acties die in het kader van het convenant "Aanval op uitval" hebben plaatsgevonden en hoe we samenwerken in de regio.

Voorgaande jaren ging het jaarverslag RMC alleen over voortijdig schoolverlaters. Vanaf 2009-2010 maken we echter onderscheid in drie groepen: voortijdig schoolverlaters, verzuimers 18+ en preventieve meldingen van (dreigend) voortijdig schoolverlaten.

Vanaf 1 augustus 2009 zijn scholen verplicht hun meldingen van verzuim te doen bij het digitale verzuimloket van DUO¹. Verzuimmeldingen van jongeren van 18 jaar en ouder komen via de woongemeente bij het RMC terecht. Het RMC pakt deze meldingen op; immers met de aanpak van verzuim hopen we voortijdige uitval in de toekomst te voorkomen. Tenslotte heeft het RMC het afgelopen jaar te maken gehad met preventieve meldingen van diverse partners, vaak afkomstig uit overlegsituaties. Jongeren verzuimen nog niet direct, maar er zijn wel zorgen over hen.

Het jaarverslag RMC pretendeert niet om volledig te zijn als het gaat om het totale aantal voortijdig schoolverlaters in de subregio Vallei. We gaan uit van de meldingen die we krijgen; daarmee gaat het RMC aan de slag. De gemeenten blijven verantwoordelijk voor het registreren van voortijdig schoolverlaters en vervolgens de melding bij het RMC. Via het Ministerie van OCW krijgen we via BRON² inzicht in de exacte aantallen voortijdig schoolverlaters in de RMC regio Eem en Vallei³. De voorlopige aantallen over 2009-2010 worden pas bekend in februari 2011.

Overigens is het zo dat veel voortijdig schoolverlaters, al dan niet met behulp van het RMC, weer terechtkomen in een opleiding, werk vinden of een combinatie van beide. Voor slechts een beperkt deel is de problematiek zo groot, dat meer (en langduriger) hulp nodig is. Daarin opereert het RMC niet alleen; hulp van andere partijen is hard nodig. Afgelopen schooljaar was het, net als in 2008-2009, mogelijk om meer voortijdig schoolverlaters te benaderen en zonodig te begeleiden, dan voorgaande jaren. De gemeente Ede heeft vanuit een provinciale subsidie extra formatie kunnen inzetten op de wijken Ede-Zuid en Veldhuizen. De tijdelijke extra inzet loopt nog tot en met 2011. Daarnaast is vanaf april 2010 vanuit een restant aan opgebouwd RMC budget 0,4 fte extra formatie ingezet voor de regio. Ook deze inzet loopt tot en met einde 2011.

We zijn in de verslaglegging wat uitgebreider geweest dan voorgenomen. Dit heeft vooral te maken met het feit dat na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2010 vier van de zes wethouders, die RMC in hun portefeuille hebben, nieuw zijn. Met dit jaarverslag hopen wij hen goed wegwijs te maken in de materie.

¹ Dienst Uitvoering Onderwijs, onderdeel van het Ministerie van OCW.

² Het Basisregister Onderwijs (BRON) bevat in- en uitschrijvinggegevens, examen- en diplomagegevens van bekostigde instellingen in het voortgezet onderwijs en de sector beroeps- en volwasseneneducatie. De instellingen leveren deze gegevens, gekoppeld aan het onderwijsnummer of persoonsgebonden nummer, elektronisch aan bij DUO, waar ze worden geregistreerd in BRON.

³ De definitie van een voortijdig schoolverlater die DUO hanteert is de volgende: jongeren die tussen 1 augustus 2009 en 1 augustus 2010 voortijdig het onderwijs verlieten en niet vóór 1 oktober 2010 bij een nieuwe opleiding staan ingeschreven.

3. De RMC functie in de regio Vallei

RMC staat voor Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten. Er zijn in Nederland 39 RMC's. De regio Vallei is onderdeel van de RMC regio Eem en Vallei. Het RMC in de regio Vallei werkt voor de gemeenten Ede, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen.

Het RMC richt zich zoveel mogelijk op jongeren tussen 18 en 23 jaar zonder startkwalificatie. Eerste doel van het RMC is voortijdig schoolverlaters te ondersteunen bij het vinden van een passende opleiding, zodat zij hun startkwalificatie kunnen behalen. Is school nog geen optie of niet meer, dan wordt samen met de jongere bekeken wat nodig om de kans op een (duurzame) plek op de arbeidsmarkt te vergroten.

3.1. Van RMC- wet naar uitvoering

De RMC wet is in december 2001 van kracht geworden. In de wet zijn de volgende taken vastgelegd:

- het organiseren en coördineren van de melding van voortijdig schoolverlaters;
- het registreren en monitoren van voortijdig schoolverlaters;
- het maken van afspraken met onderwijsinstellingen, gemeenten en andere instanties gericht op het voorkomen en bestrijden van voortijdige schooluitval;
- het tot stand brengen van een regionaal netwerk van deze instellingen;
- het coördineren van de preventie en bestrijding van voortijdige schooluitval.

RMC regio Vallei heeft de taken in de RMC wet vertaald in twee hoofdtaken:

- een uitvoerende taak:
 - o registreren van voortijdig schoolverlaters die bij het RMC gemeld worden;
 - o door middel van informatie, advisering en begeleiding zoveel mogelijk jongeren tussen de 18 en 23 jaar terugplaatsen in een traject richting startkwalificatie. Een startkwalificatie is een diploma op havo, vwo of mbo-2 niveau. Wanneer een startkwalificatie niet haalbaar is voor jongeren wordt gezocht naar andere mogelijkheden om de kans op een duurzame plek op de arbeidsmarkt te vergroten.

- een beleidsmatige taak: in samenwerking met partners als onderwijs, gemeenten en UWV werkbedrijven beleid ontwikkelen om voortijdig schoolverlaten terug te dringen.

Convenant "Aanval op de uitval"

In juli 2008 hebben het Ministerie van OCW, RMC regio Eem en Vallei en scholen uit de regio het convenant "Aanval op uitval" ondertekend. Met elkaar is afgesproken dat het aantal voortijdig schoolverlaters in 2012 met 40% gedaald moet zijn ten opzichte van peiljaar 2005-2006, uitgaande van de aantallen die DUO verzamelt. Het RMC heeft in het behalen van dit resultaat een belangrijke coördinerende rol. In hoofdstuk 4 gaan we hier verder op in.

3.2. De organisatiestructuur en formatieomvang van het RMC

RMC regiobestuur

Het RMC in de regio Vallei bestaat uit een bestuur van portefeuillehouders van de zes regiogemeenten. Het RMC regiobestuur is vanuit de eigen B&W's gemandateerd tot het vaststellen van effectrapportages, jaarverslagen, beleidsplannen en begrotingen voor zover het regionale activiteiten betreft. Het betreft beslissingen die gelden binnen de RMC-regeling en vallen binnen het regionaal beschikbare RMC-budget. Sinds najaar 2008 valt ook de uitvoering van de Kwalificatieplicht onder regie van het RMC bestuur. Het bestuur heeft in schooljaar 2009-2010 tweemaal vergaderd, in november 2009 en in maart 2010.

Ambtelijke werkgroep RMC

De zes regiogemeenten zijn vertegenwoordigd door beleidsmedewerkers en leerplichtambtenaren in een ambtelijke werkgroep. Deze ambtelijke werkgroep bereidt voorstellen voor het RMC regiobestuur voor. De ambtelijke werkgroep is in schooljaar 2009-2010 vijfmaal bijeen geweest.

RMC regiocoördinator

De ambtelijke werkgroep wordt voorgezeten door een RMC regiocoördinator (0,4 fte). Zij houdt zich naast beleidsvoorbereiding vooral bezig met de voortgang van het ingezette beleid, vertaalt landelijke ontwikkelingen in regionaal beleid, zorgt voor financiële verantwoording van de uitgaven en is aanspreekpunt voor derden.

RMC consulent

Sinds mei 2004 is voor de regio een RMC consulent aangesteld (1fte). Zij informeert, adviseert en begeleidt jongeren naar een opleiding, werk (in combinatie met een opleiding) of een ander traject. Eerste doel daarbij is het behalen van een startkwalificatie. Tevens maakt zij deel uit van diverse overlegvormen in de regio waarin jongeren worden besproken. In schooljaar 2009-2010 heeft de gemeente Ede, net als het schooljaar daarvoor, met provinciale middelen 0,4 fte extra formatie kunnen inzetten op voortijdig schoolverlaters uit twee achterstandswijken in Ede. Daarnaast is vanaf april 2010 vanuit een restant aan opgebouwd RMC budget 0,4 fte extra formatie ingezet voor de regio. Ook deze inzet loopt tot en met einde 2011.

Kwalificatieplichtambtenaar

Voor de regio is sinds september 2008 een leerplichtambtenaar kwalificatieplicht aan de slag. In september 2009 is dit uitgebreid naar 1,8 fte. Deze leerplichtambtenaren houden zich bezig met het verzuim en dreigende uitval van leerplichtige jongeren in de regio die ingeschreven staan bij een ROC. Zij hebben een eigen jaarverslag geschreven.

Administratieve ondersteuning

Voor de verwerking van de gegevens en het aanschrijven van jongeren worden de leerplichtambtenaren kwalificatieplicht en de RMC consulenten ondersteund door een administratief medewerker. Dit is in de loop van 2009-2010 opgehoogd van 0,5 naar 0,7 fte.

3.3. Inhoudelijke en financiële verantwoording

Jaarlijks moet het RMC vóór 1 december een effectrapportage indienen bij het Ministerie van OCW. De afgelopen jaren is het format vaak gewijzigd. Op het moment van schrijven was nog niet bekend hoe het format er voor 2009-2010 uit zal zien. Hierover is pas eind oktober meer bekend. De RMC effectrapportage zal voordat het naar het Ministerie verstuurd zal worden, nog ter goedkeuring worden voorgelegd aan het RMC bestuur.

Het RMC jaarverslag wordt overigens, na vaststelling door het RMC bestuur, verstuurd naar de partners in de regio. Het verslag gaat bovendien ter informatie naar de diverse gemeenteraden in de regio.

De uitvoering van de RMC en de Kwalificatieplicht wordt met de jaarlijks te ontvangen RMC rijksbijdrage gefinancierd. De uitgaven moeten vóór 1 april 2010 verantwoord worden bij de gemeente Amersfoort, contactgemeente van de RMC regio Eem en Vallei. De extra formatie die de gemeente Ede heeft kunnen inzetten op de functie van RMC consulent worden in de loop van 2010 verantwoord richting de Provincie Gelderland (GSO middelen).

4. De uitvoerende taak van het RMC

4.1. Melding en registratie

Scholen zijn wettelijk verplicht hun voortijdig schoolverlaters te melden bij de woongemeente van de leerling. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het registreren van deze gegevens. De gemeenten melden vervolgens aan het RMC. Hiervoor hebben we binnen het RMC afspraken gemaakt. Toch komen er bij het RMC ook rechtstreekse meldingen binnen van bijvoorbeeld scholen en UWV werkbedrijven.

Met de komst van BRON zullen, als het goed is, de afspraken met scholen op termijn kunnen vervallen. Van belang is dat gemeenten de meldingen die ze krijgen via BRON tijdig doorsturen aan het RMC. Echter, persoonlijke contacten tussen de RMC consultants en scholen of andere partners over problemen met jongeren blijven belangrijk. Het RMC heeft soms eerder dan de gemeente in beeld dat een jongere is uitgevallen en meldt dan aan de gemeente dat betrokkene in traject is genomen.

In het jaarverslag gaan we uit van de meldingen die we binnenkrijgen van scholen, gemeenten en eventuele andere melders. Het kan overigens ook gaan om uitvallers die al in het schooljaar voorafgaand aan 2009-2010 zijn uitgevallen (of soms nog eerder), maar pas later als meldingen bij het RMC binnenkwamen. Een deel van de uitval in 2009-2010 wordt pas in schooljaar 2010-2011 gemeld bij het RMC, denk aan de uitschrijvingen op 31 juli van een schooljaar. De verslaglegging over dat deel vindt dan pas in het volgende jaarverslag plaats.

4.2. Aantallen

Zoals eerder genoemd maken we bij het beschrijven van de aantallen en resultaten onderscheid in drie groepen: voortijdig schoolverlaters, verzuimers 18+ en preventieve meldingen. Over de groep voortijdig schoolverlaters vermelden we het meest, het begeleiden van deze doelgroep behoort immers tot de corebusiness van het RMC. De meeste tabellen gaan over die groep.

In het schooljaar 2009-2010 zijn er in totaal **460 voortijdig schoolverlaters** gemeld bij het RMC. Dit zijn 100 voortijdig schoolverlaters minder dan het jaar ervoor. Verder zijn er **105 verzuimmeldingen** opgepakt. Daarvan zijn er 32 later alsnog als voortijdig schoolverlater gemeld. Dat is eenderde. Het lijkt er dus op dat bij tweederde van die groep van 105 voortijdig schoolverlaten (voorlopig) is voorkomen.

Verder zijn 36 jongeren via overlegsituaties als **preventieve meldingen** binnengekomen. Daarvan zijn er 5 uiteindelijk toch nog als voortijdig schoolverlater gemeld.

In onderstaande tabel is weergegeven door wie de 460 voortijdig schoolverlaters zijn gemeld.

Tabel 1 Aantal gemelde voortijdig schoolverlaters naar aanmelder

Melder van voortijdige schoolverlaters	Aantal in 2009-2010	%	Aantal in 2008-2009	%	Aantal in 2007-2008	%
Onderwijsinstelling	259	56	217	39	223	48
Gemeente/Leerplicht/ Kwalificatieplicht	154	33	305	54	203	44
Ouders/Jongere zelf	34	7	25	4	21	4
UWV werkbedrijf	4	1		1		1
Hulpverlening	7	2	6	1	4	1
Ander RMC	1	-	2	1	15	3
Overig	1	-	5	1		
Totaal	460	100	560	100	446	100

Verreweg de meeste meldingen komen van scholen (ruim de helft) en gemeenten (een derde). Vorig schooljaar was deze verhouding precies andersom.

De 105 verzuimers zijn veelal door scholen gemeld, vaak via het verzuimloket, maar ook regelmatig door scholen zelf. Nadere afspraken met gemeenten en scholen zijn hierover nodig. De 36 preventief gemelde jongeren laten qua aanmelder eenzelfde verdeling zien als bij het aantal voortijdig schoolverlaters.

Tabel 2 Aantal aangemelde voortijdig schoolverlaters naar regiogemeente

Gemeente	Aantal vsv-ers in 2009-2010	Aantal vsv-ers in 2008-2009	Aantal vsv-ers in 2007-2008
Ede	276	413	283
Renswoude	12	11	9
Rhenen	13	11	21
Scherpenzeel	36	54	67
Veenendaal	97	45	59
Wageningen	26	26	27
Totaal	460	560	466

Doorgaans komt meer dan de helft van de meldingen uit de gemeente Ede. Gezien de populatie klopt dit ook. De helft van alle jongeren tussen de 18 en 23 jaar in de regio woont in de gemeente Ede. De gemeente Scherpenzeel heeft, net als voorgaande jaren, meer meldingen gedaan dan je gezien de grootte van de gemeente zou verwachten. Deze gemeente heeft aan de hand van de gegevens van DUO haar leerlingenadministratie helemaal op orde gebracht de afgelopen jaren en dient als voorbeeld voor de andere gemeenten in de regio. Ook de gemeente Veenendaal heeft een slag gemaakt. Sinds 2010 is het mogelijk om gegevens van DUO in te lezen in hun leerlingenadministratiesysteem, waardoor een steeds beter beeld ontstaat van de doelgroep. De andere gemeenten werken hier nog aan.

Van de 105 gemelde verzuimers komt de helft uit de gemeente Veenendaal, eenderde uit de gemeente Ede, een tiende uit de gemeente Wageningen en nog eens een tiende uit de overige gemeenten. Van de 36 preventieve meldingen komt bijna tweederde uit Ede, eenderde uit Veenendaal en 1 melding uit Wageningen.

4.3. Kenmerken van voortijdig schoolverlaters

Het RMC heeft diverse kenmerken van voortijdig schoolverlaters geregistreerd. Hieronder volgen de belangrijkste.

Geslacht

Van de 460 voortijdig schoolverlaters is 60 procent man en 40 procent vrouw. Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren. Uitgaande van een gelijke verdeling tussen het aantal mannen en vrouwen in de subregio Vallei kunnen we zeggen dat uitval de afgelopen jaren onder jongens groter is dan onder meisjes.

Aangezien het RMC de laatste twee jaren wettelijk gezien niet meer mag registreren op etniciteit, kunnen we hierover geen uitspraken doen in het jaarverslag.

Leeftijd

Drie procent van RMC aangemelde voortijdig schoolverlaters was op het moment van aanmelding 17 jaar. In 2008-2009 was dat vier procent. Vóór de invoering van de kwalificatieplicht in 2008 was dit percentage veel hoger. Verder gaat het in 44% van de gevallen om 18-jarigen, 24% om 19-jarigen, 15% om 20-jarigen en in totaal 14% om 21 en 22 jarigen. Ook dit is vergelijkbaar met het jaar ervoor.

Laatste onderwijsinstelling

Aangemelde voortijdig schoolverlaters zijn afkomstig van diverse instellingen voor voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs.

Tabel 3 Aantal voortijdig schoolverlaters naar laatst bezochte onderwijsinstelling.

Onderwijsinstelling	Aantal in 2009-2010	%	Aantal in 2008-2009	%	Aantal in 2007-2008	%
ROC A12	193	42	182	32	165	35
ROC Rijn IJssel	84	18	87	16	63	13
ROC Midden Nederland	23	5	22	4	27	6
Hoornbeeck College (MBO)	4	1	14	3	16	3
ROC Aventus	8	2	10	2	7	2
ROC ASA	38	8	7	1		
Groenhorst College (MBO)	9	2	10	2	14	3
Overig MBO	37	8	63	11	51	11
Diverse instellingen voor VO	41	9	87	16	87	19
Niet geregistreerd	23	5	78	14	36	8
Totaal	460	100	560	100	466	100

Zo'n 85% van de voortijdig schoolverlaters komt van een instelling voor middelbaar beroepsonderwijs. Landelijk zien we dat ook. Ruim driekwart van de voortijdig schoolverlaters komt van het MBO, een kwart van een VO school. ROC A12 blijft de grootste melder van voortijdig schoolverlaters bij het RMC. Deze school is dan ook de grootste instelling voor beroepsonderwijs in de regio. Verder verschillen de aantallen per school niet heel erg met voorgaande jaren, behalve de groei van het aantal meldingen van ROC ASA.

In oktober heeft het Ministerie van OCW per AOC / ROC een indicatie afgegeven van het voorlopige aantal voortijdig schoolverlaters over 2009-2010. De belangrijkste ROC's in onze regio: ROC A12, ROC Rijn IJssel en ROC Midden-Nederland hebben voorlopig alle drie een daling van het aantal voortijdig schoolverlaters laten zien. Pas in februari 2011 worden de voorlopige uitvalcijfers per RMC regio en per gemeente verwacht.

Verder valt op dat het aantal jongeren dat als laatste een school voor voortgezet onderwijs heeft bezocht over de jaren steeds kleiner wordt. Net als vorig jaar gaat het om jongeren die al eerder zijn uitgevallen, maar pas in 2009-2010 gemeld zijn bij het RMC en nooit meer dan het voortgezet onderwijs hebben bezocht. Tenslotte gaat om ongeveer tien jongeren die vanuit het overstapproject VMBO-MBO gemeld zijn bij het RMC. Dit project heeft ook in schooljaar 2009-2010 in de regio gedraaid. Eindexamenleerlingen van VMBO scholen in de regio werden in de periode tussen april en oktober gevolgd in hun overstap naar een vervolgopleiding. Niet-leerplichtige jongeren waarvan bekend was dat ze nog geen keuze hadden gemaakt voor een vervolgopleiding zijn bij het RMC gemeld voor eventuele verdere begeleiding.

Van zowel de verzuimers 18+ als de preventieve meldingen kwam zoals verwacht ongeveer de helft van ROC A12. De rest komt van diverse andere instellingen voor MBO in de regio.

Soort onderwijs en niveau

Van de 460 gemelde voortijdig schoolverlaters is van 450 jongeren bekend uit welk soort onderwijs en niveau ze zijn uitgestroomd.

Tabel 4 *Uit welk type onderwijs stromen voortijdig schoolverlaters uit?*

Soort onderwijs	Aantal in 2009-2010	%	Aantal in 2008-2009	%
Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO)				
BOL ⁴ niveau 1	34	7	39	7
BOL niveau 2	115	25	128	23
BOL niveau 3	51	11	58	10
BOL niveau 4	90	20	83	15
BBL ⁵ niveau 1	3	1	5	1
BBL niveau 2	77	17	91	16
BBL niveau 3	12	3	10	2
BBL niveau 4	6	1	7	1
Voortgezet onderwijs (VO) ⁶				
VWO	1	-	10	2
HAVO bovenbouw	17	4	25	4
VMBO met diploma	31	7	37	7
VMBO zonder diploma	7	2	22	4
Praktijkonderwijs	3	1	10	2
Voortgezet Speciaal Onderwijs	3	1	8	1
Onbekend / niet geregistreerd	10	2	27	5
Totaal	460	100	560	100

⁴ BOL staat voor Beroepsopleidende leerweg. Deelnemers volgen dagonderwijs en lopen daarnaast stage gedurende de opleiding.

⁵ BBL staat voor Beroepsbegeleidende leerweg. Deelnemers hebben een (leer-) baan of stage en volgen 1 dag in de week onderwijs.

⁶ Overigens kan een VO-opleiding ook bij een ROC gevolgd worden.

63% van de voortijdig schoolverlaters komt vanuit een BOL opleiding. Dit aantal loopt op ten opzichte van voorgaande jaren. Ruim twintig procent heeft een BBL opleiding als laatste opleiding. Dat is iets meer dan voorgaand schooljaar. Zo'n 16% is na het voortgezet onderwijs gestopt.

Als we de gemelde voortijdig schoolverlaters uitsplitsen naar het niveau waarop ze een opleiding volgden kunnen we zeggen dat 35% een opleiding volgde op niveau 3 of 4; dat is 7% meer dan het jaar ervoor. De rest (65%) zat op of onder het startkwalificatieniveau.

Van de 105 verzuimmeldingen en 36 preventieve meldingen is in onderstaande tabel een verdeling gemaakt naar BOL, BBL en voortgezet onderwijs.

Tabel 5 Verzuimmeldingen en preventieve meldingen naar soort onderwijs

Soort onderwijs	Aantal verzuimers	%	Aantal preventieve meldingen	%
BOL	95	90	23	64
BBL	2	2	-	-
Voortgezet onderwijs	8	8	12	33
Onbekend	-		1	3
Totaal	105	100	36	100

Het grootste deel van de verzuimers komt dus van een BOL opleiding. Verzuim in het BBL komt blijkbaar minder voor, al is dat veel lastiger te controleren door scholen. Deze jongeren worden een groot deel van de week onttrokken aan het zicht van de school. Het hangt van de werkgever af of jongeren die verzuimen worden gemeld bij de school om vervolgens doorgemeld te worden aan het verzuimloket. De indruk bestaat dat scholen niet actief controleren op verzuim bij werkgevers.

4.4. De begeleiding vanuit het RMC

4.4.1. INHOUD VAN DE BEGELEIDING

Als er een melding binnen komt, beoordeelt de RMC-consulent of de melding al dan niet in behandeling wordt genomen. Prioriteit wordt gelegd bij jongeren zonder diploma voortgezet onderwijs en jongeren zonder daginvulling.

De redenen van uitval kunnen divers zijn, maar net als voorgaande jaren zijn ook nu weer verkeerde opleidingskeuze (leer- of motivatieproblemen), persoonlijke omstandigheden/psychiatrische problemen of de wil om te gaan werken / geld te verdienen de belangrijkste redenen zijn om voortijdig te stoppen met een opleiding. Ook zien we steeds vaker multi-problematiek bij jongeren.

Werkwijze van het RMC

Jongeren die gemeld worden bij het RMC worden **benaderd per telefoon (bellen, voice mail inspreken of sms) of brief**, met het verzoek aan te geven wat ze nu doen en of ze behoefte hebben aan ondersteuning. Soms is het **geven van informatie en advies** voor een jongere voldoende om verder te kunnen. Bij een ROC houdt de RMC consulent spreekuur (1 dagdeel per week) voor jongeren die meer dan de toegestane hoeveelheid uren verzuimen⁷. Volgend schooljaar wordt dit uitgebreid naar meer ROC's.

In de beschrijving van de activiteiten nemen we regelmatig mailtjes of sms-jes op van jongeren om een indruk te geven van de diversiteit van de jongeren. Ook zijn er regelmatig jongeren die de RMC consulenten via hun eigen site uitnodigen 'vrienden' te worden, bijvoorbeeld via Hyves.

Voorbeeld van een mailtje dat binnenkomt bij een van de RMC consulenten⁸:

Hallo,

Bedankt voor de snelle mail. Bij deze kan ik u melden dat ik gewoon werk heb. Moet ik hiervoor mijn contract nog even in scannen en naar u mailen? Of is dit voldoende?

Met vriendelijke groet, X

⁷ bij meer dan 16 uur verzuim dient een melding te worden gedaan bij het verzuimloket.

⁸ de sms-jes die in deze paragraaf worden weergegeven zijn letterlijk zo binnengekomen bij de RMC-consulenten. Evt. taalfouten zijn niet gecorrigeerd.

Vaker dan voorgaande jaren kiezen de RMC-consulenten ervoor een jongere **thuis te bezoeken**. Meer outreachend te werk te gaan. Zeker als een jongere niet reageert op brieven of telefoontjes. Vaak bestaat dan het vermoeden dat er meer aan de hand is; geen hulpvraag betekent niet automatisch geen hulpbehoefte. Een gesprek in de eigen vertrouwde omgeving kan een betere basis zijn om verdere begeleiding te starten. Op deze manier is het bovendien mogelijk andere gezinsleden bij de begeleiding te betrekken. Vooral de RMC- consulent die de voortijdig schoolverlaters in de twee Edese wijken benaderde heeft bijna altijd een huisbezoek afgelegd.

Voorbeeld van een smsje naar een van de RMC consulenten:

Halo margreet met X dit is mij nmr uit maroko kunt u iets vor mij kunt u b.k. bele of mij uitkering al heeft gestort of hij dat kan storte groeten

Regelmatig kan een gesprek met een jongere leiden tot **intensievere begeleiding**. Dit is vaker het geval indien jongeren niet over een diploma voortgezet onderwijs beschikken of in het geval er sprake is van een taalachterstand, beperkte leerbaarheid, verkeerde schoolkeuze, onvoldoende motivatie, onduidelijke beroepswens of onvoldoende sociale vaardigheden, persoonlijke of psychische problemen. Dan zijn meerdere, zogenaamde **“coachingsgesprekken”** nodig om de jongere op een traject richting opleiding of werk te krijgen.

Voorbeeld van een smsje naar een van de RMC consulenten:

hey José sorry dat ik je op zaterdag stoer maar ik had een vraag aan jou zou je me even kunnen bellen ik heb even wat vragen groetjes X

Samen met de jongere wordt in stappen uiteengezet hoe daar te komen. Soms zijn hulpmiddelen nodig. Het RMC kan zogenoemde diagnostische instrumenten inzetten, zoals opleidings- en beroepskeuzetesten, capaciteitentesten en persoonlijkheidstesten. In het afgelopen schooljaar is voor 8 voortijdig schoolverlaters een test ingekocht bij ROC A12.

Voor het RMC is het van belang goede contacten te hebben met diverse opleidingsinstituten. Eerste doel blijft immers teruggeleiden naar school voor het behalen van een startkwalificatie. In de praktijk valt dat niet altijd mee, zeker niet als het om een tussentijdse plaatsing gaat of als een jongere in het verleden al bij een of meer opleidingen stond ingeschreven.

Het komt regelmatig voor dat de RMC consulent meegaat met een jongere naar een gesprek bij een opleiding of naar een **intake** bij het UWV werkbedrijf. Ook helpen de RMC consulenten regelmatig bij het invullen van formulieren, het aanvragen van een digi-D of het aanvragen van een Wajong uitkering.

Voorbeeld van een mailtje:

Hallo mevr margreet

het gaat heel goed met ons X gaat na school en hij heeft alleen voldoende en ik doe een cursus voor drogisterij op internet maar we verdienen niet veel geld we willen niet echt lenen van studiefinanciering maar we moesten schoolgeld en boekgeld moeten betalen maar we blijven te kort ik weet niet als er een hulpje is om schoolgeld en boekgeld te betalen omdat zo veel geld krijgen we niet en is een beetje te veel voor ons ik wil graag weten als er een hulpje is voor als je niet echt schoolgeld kan betalen omdat we mochten geen tegemoetkoming omdat we studiefinanciering en parnter toeslag krijgen hopelijk u snel te spreken u kan me ook e-mailen als u wilt tot ziens en alvast bedankt

groetjes X

Indien blijkt dat de jongere teveel beperkingen heeft of dat niet helemaal duidelijk is wat er aan de hand is met een jongere, wordt naar **alternatieve trajecten gezocht** in bijvoorbeeld de hulpverlening. Net als vorig jaar kon het RMC weer gebruik maken van de diensten van ARTA. ARTA biedt coaching en ambulante begeleiding op het gebied van arbeidstoeleiding en re-integratie, maar ook begeleiding in het dagelijkse leven naast eventueel werk, school, sociale activering of hulpverlening. In schooljaar 2009-2010 zijn 7 jongeren, die door het RMC waren aangemeld, begeleid door ARTA.

In andere gevallen kan een traject een aaneenschakeling zijn van diverse instrumenten⁹ uit verschillende disciplines (hulpverlening, onderwijs, arbeidsbemiddeling). De RMC consulent draagt de jongere dan vaak (tijdelijk) over aan een andere organisatie. Maar in veel gevallen blijft de RMC consulent het proces bewaken of gaat met jongeren mee naar diverse afspraken om er zeker van te zijn dat jongeren ook daadwerkelijk gaan en om er zeker van te zijn dat trajecten in gang worden gezet. De samenwerking en afstemming met bijvoorbeeld UWV en gemeenten is het afgelopen jaar geïntensiveerd.

⁹ Voorbeelden van instrumenten zijn: diagnose- en oriëntatieprogramma's bij een opleidingsinstituut, sociale vaardigheidstrainingen, crisisplaatsing, ambulante hulpverlening, bemiddeling naar gesubsidieerde arbeid.

Voorbeeld van een mailtje naar een van de RMC consultants twee jaar nadat het RMC de jongere had aangeschreven:

hey heyy jose, hoe is het met u.? met mij gaat het ook wel goed. maar heb u al een tijdje niet meer gesproken. ik stuur u deze mail om een keer bij u langs te komen, om een afspraak te maken met u. ik zou graag een werkcoach willen hebben, en daar wil ik het graag met u over willen hebben. met vriendelijke groet X

4.4.2. SOORTEN ACTIES EN BEGELEIDING VAN HET RMC

De RMC consultants zetten per jongere diverse acties uit. Bij de ene jongere meer dan bij de ander. Daarbij wordt gebruikt gemaakt van diverse media: e-mail, sms en telefonisch contact. Ook zijn er veel brieven verstuurd; dit gebeurt vooral als telefonisch of mailcontact niet mogelijk is. Het RMC vindt het belangrijk om indien mogelijk een huisbezoek af te leggen. Op die manier wordt een beter beeld verkregen van de situatie waarin een jongere verkeert, waardoor beter ingeschat kan worden wat nodig is om de jongere weer op de rit te krijgen. Veel jongeren (maar ook hun ouders) ervaren een huisbezoek als prettig. Schatting is dat na een huisbezoek zo'n 80% van de jongeren weer wordt geactiveerd. In totaal heeft het RMC in 2009-2010 bijna 200 huisbezoeken afgelegd.

Vorig jaar hebben we een tabel opgenomen die laat zien hoe intensief de begeleiding van jongeren is geweest. Nu doen we dat ook, voor de groep voortijdig schoolverlaters.

Tabel 7 Soort begeleiding van het RMC.

Acties van het RMC	Aantal in 2009-2010	%	Aantal in 2008-2009	%
Telefonisch contact, telefonische advisering en informatie toegestuurd	105	23	115	21
Kortdurende begeleiding (max. 2 gesprekken)	78	17	51	9
Intensieve begeleiding (max. 4 gesprekken)	45	10	44	8
Zeer intensieve begeleiding (meer dan 4 gesprekken en diagnostisch onderzoek)	27	6	37	7
Administratief (geen prioriteit aan gegeven)	47	10	137	24
Pogingen tot contact met de jongere niet gelukt, wel met derden	123	27	137	24
Poging tot contact niet gelukt	24	5	36	6
Soort begeleiding niet geregistreerd	11	2		
Totaal	460	100	560	100

In 2009-2010 zijn 150 voortijdig schoolverlaters persoonlijk begeleid¹⁰; dit is 33% van het totale aantal voortijdig schoolverlaters. Dit is meer dan de jaren ervoor. Toen ging het zowel in 2008-2009 als het jaar daarvoor om 24%. Reden is de extra inzet van formatie. Dat is ook de reden dat het deel van de jongeren dat enkel administratief wordt afgehandeld een stuk kleiner is geworden dan het jaar ervoor.

In 27% van de gevallen is een poging tot contact niet gelukt, ondanks vaak herhaalde pogingen (bellen, sms-en, mailen, huisbezoek). Van deze groep is via derden wel informatie verkregen over de status van de jongere, bijvoorbeeld via scholen, gemeenten of UWV.

In 5% van de gevallen zijn de pogingen tot contact mislukt en is ook niet bekend wat deze jongeren doen. Het is echter goed mogelijk dat dit een groep is die juist begeleiding nodig heeft. Het RMC heeft echter geen sanctiemogelijkheid. De medewerking van jongeren berust op vrijwillige basis. Als iemand geen contact wil of niet geholpen wil worden, kan het RMC weinig betekenen.

Naast de groep voortijdig schoolverlaters heeft het RMC ook verzuimers en preventief gemelde jongeren begeleid. Van de 105 verzuimmeldingen zijn 66 jongeren persoonlijk begeleid, van de 36 preventief gemelde jongeren 23.

Voor beide groepen gaat het vooral om kortdurende begeleiding. Slechts zes jongeren zijn zeer intensief begeleid.

¹⁰ hier valt onder: kortdurende begeleiding, intensieve begeleiding en zeer intensieve begeleiding.

4.5. De uitstroom

Wat zijn voortijdig schoolverlaters gaan doen. In onderstaande tabel is dat weergegeven.

Tabel 8 De uitstroom

Resultaat	Aantal in 2009-2010	%	Aantal in 2008-2009	%	Aantal in 2007-2008	%
Uitstroom naar opleiding of werk						
Terug naar opleiding	87	19	131	23	105	22
Werk met interne opleiding	25	5	22	4	33	7
Werk ¹¹	184	40	235	42	231	50
Startkwalificatie behaald	14	3	22	4	-	-
Overige uitstroom						
Traject elders ¹²	36	8	27	5	11	2
Wajong	21	5	29	5	23	5
Hulpverlening	13	3	8	1	4	1
Werk of opleiding zoekend	9	2	4		4	
Wil geen bemiddeling / geen resultaat na acties	42	9	64	11	22	5
Onbekend / geen contact mogelijk geweest	11	2	-	-	12	3
Verhuisd	11	2	10	2	7	1
Overig (reizen, detentie, langdurig ziek, zorgtaken)	7	2	8		14	
Totaal	460	100	560	100	466	100

Omdat de bestemming of uitstroom zo divers kan zijn, hebben we een knip gemaakt in uitstroom naar opleiding of werk en overige uitstroom. Het aantal jongeren dat weer een opleiding gaat volgen is 24%. Daarbij worden ook de jongeren meegeteld die via hun werk een interne opleiding volgen. Over de afgelopen jaren neemt dit percentage af. De groep jongeren dat werk vindt is vergelijkbaar met vorig jaar.

Daarentegen is het aandeel jongeren dat valt onder 'overige uitstroom' flink toegenomen, van 17% in 2007-2008 naar 24% in 2008-2009 naar 33% afgelopen schooljaar. De uitschieters zijn "volgt een traject elders (8%)", "Wajong uitkering aangevraagd (5%)" en "geen resultaat na acties" of "geen behoefte aan bemiddeling (9%)". Een Wajong-uitkering betekent overigens niet automatisch dat deze jongeren thuis zitten. Een deel van de jongeren werkt. De reden waarom overige uitstroom steeds groter wordt ten opzichte van opleiding als bestemming is dat het RMC steeds meer te maken heeft met jongeren waarbij sprake is van complexe problematiek. Het reguliere onderwijs is vaak niet meer de beste optie. Daarnaast steekt het RMC veel energie in de aanpak van verzuim. Op deze manier hopen we uitval te voorkomen. De jongeren die uiteindelijk toch uitvallen zijn veel minder makkelijk terug te bewegen richting het onderwijs.

Een klein deel van de jongeren heeft een startkwalificatie behaald. Dit blijken na onderzoek geen voortijdig schoolverlaters te zijn. Omdat het RMC relatief veel werk heeft gehad aan het achterhalen van de status van deze jongeren, soms na herhaalde pogingen tot contact, is de 3% toch in de aantallen meegenomen.

Van de 105 verzuimers hebben 71 hun opleiding voortgezet; een paar van hen zijn geswitcht. De rest is uiteindelijk toch uitgeschreven en als voortijdig schoolverlater gemeld bij het RMC. Van de 36 preventieve meldingen zijn 23 een opleiding blijven volgen. acht jongeren zijn verdeeld over de overige categorieën, bijvoorbeeld doorverwezen naar hulpverlening, traject elders, verhuisd. Vijf zijn er alsnog uitgeschreven en als voortijdig schoolverlater gemeld bij het RMC

¹¹ het kan heel goed zijn dat werkende jongeren een vorm van opleiding volgen; alleen heeft het RMC hier geen zicht op.

¹²voorbeelden zijn: WIJ (via de gemeente), Titan (veelal jongeren met een justitieel verleden die op alle levensgebieden ondersteuning krijgen), Jeugdreclassering.

Resultaten bij de intensief begeleide jongeren.

Van de voortijdig schoolverlaters zijn 150 jongeren persoonlijk begeleid door het RMC. In onderstaande tabel is aangegeven wat ze zijn gaan doen.

Tabel 9 Wat zijn intensief begeleide jongeren gaan doen?

Resultaat	Aantal in 2009-2010	%	Aantal in 2008-2009	%
Uitstroom naar opleiding of werk				
Opleiding	38	25	52	37
Werk	46	31	39	30
Werk met interne opleiding	3	2	5	4
Overige uitstroom				
Hulpverlening / traject elders / zorgtaken	33	22	13	10
Wajong	7	5	11	8
Werk / opleiding zoekend	7	5	2	1
Verhuisd	4	3	1	1
Geen resultaat na acties	12	8	9	7
Totaal	150	100	132	100

Van de persoonlijk begeleide jongeren is ruim een kwart weer met een opleiding begonnen. Dit is een stuk minder dan de 41% van het jaar ervoor. Daarentegen is de groep die doorverwezen is naar hulpverlening of een traject elders volgt flink gestegen, van 10% naar 22%. De redenen hiervoor zijn hierboven beschreven. Daarnaast leert de RMC consulent de jongere vaak wat beter kennen en het doorverwijzen of regelen van hulpverlening of een ander dan een regulier opleidings- of werktraject is soms (voorlopig) de beste optie.

4.6. Persoonlijke ervaringen van de RMC consulent

In deze paragraaf tekenen we de ervaringen op van een van de RMC consulenten over de afgelopen jaren. Zij startte ruim zes jaar geleden, toen de uitvoering van de RMC in onze subregio nog in de kinderschoenen stond. Haar verhaal geeft goed aan waar zaken goed gaan, maar ook waar nog veel te winnen valt.

“Toen ik begon, halverwege 2004, stond de aanpak van voortijdig schoolverlaten in onze regio in de kinderschoenen. Er was een ambtelijke werkgroep, er was nog niet zo lang geleden een RMC- bestuur met portefeuillehouders geïnstalleerd, maar de uitvoering van de RMC functie moest nog vorm krijgen. Er waren per gemeente wel lijsten met namen van voortijdig schoolverlaters, maar er was geen systeem om ze te registreren. Er waren geen of vage afspraken met scholen omtrent het melden van voortijdig schoolverlaters, en er werd niet op gecontroleerd. De term RMC was überhaupt bij velen niet bekend, zowel bij organisaties niet, als bij jongeren niet. Ook politiek gezien had voortijdig schoolverlaten geen prioriteit.

De afgelopen jaren is er veel veranderd. Schooluitval staat sinds de Lissabon doelstellingen van 2000 hoog op de politieke agenda. Het Ministerie van OCW heeft in 2008 met alle RMC regio's convenanten gesloten om het voortijdig schoolverlaten in 2011 met 40% terug te dringen ten opzichte van peiljaar 2005-2006. En via datzelfde Ministerie zijn nu gegevens beschikbaar over de aantallen voortijdig schoolverlaters en hun kenmerken. Daarnaast zijn veel mensen ervan doordrongen dat het belangrijk is dat jongeren gekwalificeerd de arbeidsmarkt betreden om een baan te krijgen en te behouden.

Gelukkig stromen de meeste jongeren uit met een startkwalificatie. Als RMC consulent vergeet je dat wel eens, omdat je je juist bezighoudt met een groep jongeren voor wie dat niet vanzelfsprekend is of voor wie het zelfs niet haalbaar is.

Organisatorisch hebben we het RMC de afgelopen jaren steeds meer vorm kunnen geven. Ik heb veel steun aan de RMC coördinator en de administratief medewerker. Zij zorgen voor de randvoorwaarden, zodat ik me volledig kan bezighouden met het zo goed mogelijk begeleiden van jongeren en het maken van werkafspraken met diverse partners. Sinds een jaar heb ik er een directe collega bij en ik realiseer me nu hoe belangrijk dat is. Het werk dat we doen is complex, de problemen waarmee jongeren te maken hebben zijn soms enorm groot. Als professional is het dan prettig dat er iemand is die met je meedenkt, je een spiegel voorhoudt of soms gewoon zegt dat je het goed hebt gedaan. En zij doet dat. Samen vormen we een goed team.

De werkwijze van het RMC is veranderd. Zes jaar geleden lag de nadruk op registreren van voortijdig schoolverlaters en minder op begeleiden. De benadering van jongeren was passiever dan nu. Pas als een jongere om begeleiding vroeg ging ik erop af. Maar ik kwam erachter dat veel jongeren buiten beeld bleven. De meeste jongeren met problemen stappen nergens op af; je zult ze tegemoet moeten treden. De afgelopen jaren ligt de focus daarop; we leggen een paar honderd huisbezoeken per jaar af. We gaan met jongeren mee daar waar nodig. Gevaar is wel dat we meer doen, dan wettelijk strikt noodzakelijk is en we taken, daar waar andere instanties ze laten liggen, overnemen. Naast de kennis van allerlei opleidingen is het nodig om van veel wetten, regelingen en onderwerpen (enige) kennis te hebben om jongeren zo goed mogelijk te adviseren¹³.

Het (beroeps)onderwijs is erg veranderd. Er wordt veel initiatief van jongeren verwacht. Ze moeten in groepjes werken, elkaar aanspreken op taken en zelf structuur aanbrengen. Voor jongeren uit de lagere niveaus is dat erg moeilijk. Op de arbeidsmarkt komen ze vaak in banen terecht waar wel structuur is en waar ze opdrachten van leidinggevenden moeten uitvoeren. Dit strookt niet met wat in de opleiding van ze verwacht wordt.

Daarnaast zie ik nog steeds veel lesuitval in het MBO. Ik zie ook dat scholen hierop worden aangesproken door bijvoorbeeld de inspectie en dat scholen daar iets mee doen. Dat is goed; jongeren worden immers ook steeds meer aangesproken op hun verzuimgedrag.

Verder zie ik een toestroom van jongeren uit het praktijk- en speciaal onderwijs naar de ROC's. Zonder goede begeleiding vallen deze jongeren vaak uit. Goede uitstroommogelijkheden voor jongeren uit het speciaal onderwijs zijn er eigenlijk niet. ROC's zijn verplicht deze jongeren op te nemen, maar hebben geen passend programma voor deze doelgroep met alle teleurstellende gevolgen van dien. Gelukkig zijn er de laatste jaren initiatieven tot samenwerking ontstaan tussen beide onderwijsvormen.

De wereld om ons heen is steeds complexer geworden. Veel jongeren kunnen de ontwikkelingen niet bijbenen en lopen vast en vallen uit. Wij, als maatschappij hebben de lat hoog gelegd en verwachten veel van onze jongeren. Zij zijn immers de toekomst. Maar mijns inziens houden we er te weinig rekening mee dat veel van de jongeren die ik zie niet aan die verwachtingen kunnen voldoen. We denken dat ze alles weten (soms doen ze ook voorkomen dat ze alles al weten), maar vaak is hun kennis beperkt. We denken dat we een goed sociaal stelstel hebben, maar hebben niet in de gaten hoe complex het is om hier een beroep op te doen.

¹³zoals: Leerplichtwet/RMC-wet/WEB/Studiefinanciering, kinderbijslag, zorgtoeslag, Wajong/WW/ZW/WSW/WIJ, re-integratie, ontslagrecht, schuldhulpverlening, reclassering, persoonsgebonden budget, jeugdhulpverlening, MEE, Maatschappelijk werk, Bureau Jeugdzorg, Kruiswerk, Leger des Heils, RIBW, Huisvesting, DigiD etc.

Op het oog eenvoudige zaken als een bezoek aan het werkplein of via internet een digitale handtekening aanvragen lukt sommige jongeren niet. In onze maatschappij willen we gemotiveerde jongeren die weten wat ze willen, flexibel zijn en multi-inzetbaar. Maar voor veel jongeren is dat teveel gevraagd. Zij willen een vaste niet te ingewikkelde baan met vaste tijden en een vast salaris. Zekerheid dus. Ook de problematiek van jongeren is steeds complexer geworden. Ik zie een toename van het aantal jongeren met psychische klachten of jongeren met aandoeningen zoals ADHD, ADD, autisme etc.

In de begeleiding van jongeren gaan we soms heel ver. Een praktijkvoorbeeld:

Onlangs werd ik benaderd door een meisje, die ik enkele jaren geleden al in beeld had en waarvoor ik geprobeerd had een Wajong uitkering aan te vragen. Zij liet het toen afweten. Nu vroeg ze mijn hulp. Ze is inmiddels 21 jaar, heeft geen enkele opleiding afgemaakt, heeft nooit gewerkt en is verstandelijk beperkt. Haar relatie, met wie ze samenwoonde, was beëindigd. In de afgelopen weken ben ik bezig geweest om samen met haar een traject uit te zetten. Ze heeft inmiddels met verschillende mensen van de gemeente gesproken in het kader van een WIJ traject en met mensen van het UWV voor de aanvraag van een Wajong uitkering. Tevens heeft ze een intakegesprek met het Leger des Heils gehad voor begeleiding in haar dagelijkse leven. Bij de meeste van deze gesprekken ben ik mee geweest omdat ik de kans dat ze tussendoor zou afhaken te groot achtte. De administratieve rompslomp komt daar overigens nog bij. Er moeten papieren ingevuld, ze had geen vaste woonplek, geen ziektekostenverzekering, geen eigen bankrekening etc. Ook daar heb ik haar mee geholpen.

Natuurlijk roept dit bij mij de vraag op hoe ver we moeten gaan als RMC? Ook al spreken we instanties aan op hun verantwoordelijkheden en zoeken we steeds de samenwerking op, toch is er een groot grijs gebied van activiteiten waar jongeren hulp bij nodig hebben, maar waarvoor niemand zich verantwoordelijk voelt. Aan de ene kant zie je dat hulpverlenende instanties steeds meer hun taken afbakenen, waardoor jongeren tussen wal en schip dreigen te raken. Dit baart mij zorgen. Of dat wachtlijsten zo lang zijn dat jongeren afhaken. Aan de andere kant zie je van deze instanties wel steeds meer een actieve outreachende houding richting jongeren. Aandacht en oprechte belangstelling is daarbij onmisbaar. Ik denk dat we op de goede weg zijn, maar dat er nog veel te doen is.

Tenslotte, ik vind mijn werk geweldig. Het is veelzijdig, ik ontmoet veel bijzondere jongeren en veel professionals die zich met meer dan 100% inzetten. Dit geeft me veel energie. Mijn motivatie is dat we elke jongere zo goed mogelijk begeleiden naar een plek in onze samenleving waar hij (of zij) tot zijn recht komt. Daar ga ik voor.

*Jose van Rossum
RMC consulent*

5. Samenwerking in de regio en convenant “Aanval op uitval”

5.1. Samenwerking in de regio

Naast een uitvoerende taak werkt het RMC aan een beleidsmatige taak: het versterken van de samenwerking met verschillende partners in de regio. Er wordt samen gewerkt met verschillende organisaties op het gebied van onderwijs, hulpverlening, welzijn, arbeidsmarkt en met gemeenten in de regio Vallei.

Dit gebeurt al in het dagelijkse werk, waarbij de RMC consultant contacten heeft met scholen (trajectbureaus, docenten, zorgcoördinatoren), gemeenten (leerplicht en sociale diensten), UWV werkbedrijven in de regio en diverse hulpverlenende instanties, zoals maatschappelijk werk, welzijnsorganisaties en instellingen voor jeugdzorg. Dit zijn meestal contacten over individuele jongeren.

Het RMC neemt deel aan diverse overlegvormen, soms in de persoon van de RMC regiocoördinator, soms in de persoon van een RMC consultant en soms beide. Belangrijke overleggen in 2009-2010 waren:

Beleidsoverleggen:

- Stuurgroep VMBO-MBO, waar het convenant “Aanval op de uitval” is ondergebracht (3 keer bijeen geweest)
- Regionale overleggen Leerplicht / RMC (5 keer bijeen geweest)
- Landelijke en regionale bijeenkomsten ter bevordering van de expertise rondom voortijdig schoolverlaten, bijvoorbeeld van de belangenvereniging voor leerplichtambtenaren en RMC medewerkers (enkele keren het afgelopen schooljaar) of het bovenregionaal RMC consultant overleg (1 x bijeen geweest)

Casusbesprekingen (doorgaans 1 keer per 6 weken):

- Zorgadviesteams ROC A12 en ROC MN en praktijkscholen.
- Jongerenoverleg Veenendaal
- Casusbesprekingen met Servicepunt Jongeren voor Ede-Wageningen

In de regio Vallei worden vanuit het RMC diverse lokale projecten gefinancierd die tot doel hebben het voortijdig schoolverlaten terug te dringen. Voorbeelden hiervan zijn:

- JeugdhulpverleningsNetwerk Scherpenzeel (JNS)
- Sociale weerbaarheidstraining primair onderwijs, Rhenen
- Zorgadviesteam primair onderwijs, Wageningen
- Project sluitende aanpak, Veenendaal
- Stagecoördinatie allochtone jongeren, Ede
- Ondersteuning uitvoering Trainingscentrum en AKA opleiding ROC A12, Ede

5.2. Convenant “Aanval op de uitval”

In juli 2008 heeft het Ministerie van OCW het convenant “Aanval op uitval” gesloten met de RMC regio Eem en Vallei en de scholen in de regio. In het convenant zijn concrete maatregelen opgenomen die de uitval moeten reduceren. Voor een deel van de projecten zijn programmagelden, beschikbaar gesteld door het Ministerie om de uitvoering van het convenant te ondersteunen, ingezet. ROC A12 is voor de regio Vallei penvoerder. Zij heeft in december 2009 een programmamanager ‘aanval op uitval’ aangesteld, mede op aandringen van het RMC bestuur.

Bestuurlijke verankering van het convenant

Sinds juni 2009 is het convenant bestuurlijk ondergebracht bij de reeds bestaande stuurgroep VMBO-MBO in de regio, bestaande uit scholen voor VMBO en MBO uit de regio. Gedurende het afgelopen schooljaar is echter duidelijk geworden dat deze stuurgroep niet het juiste gremium is. Veel scholen werden niet op directie of bestuurlijk niveau vertegenwoordigd of vergaderingen werden geannuleerd. Vervolgens zijn de RMC regiocoördinator en de programmamanager ‘aanval op uitval’ van ROC A12 met het voorstel gekomen om een geheel nieuwe stuurgroep in te richten. Alle partijen gingen hiermee akkoord. Op 24 september 2010 is de nieuwe stuurgroep geïnstalleerd, bestaande uit bestuurders / directieleden van het VO en MBO in de regio, aangevuld met de voorzitter van het RMC bestuur, de RMC regiocoördinator en de programmamanager van ROC A12. Daarbij was ook de accountmanager van het Ministerie van Onderwijs aanwezig.

Op 1 oktober 2010 heeft in Amersfoort het jaarlijkse overleg plaatsgevonden met contactgemeente Amersfoort, scholen uit de regio en het Ministerie van OCW over de stand van zaken ten aanzien van het convenant en de uitvalcijfers. De subregio Vallei kreeg van het Ministerie complimenten voor de grote inzet in het afgelopen schooljaar en de inhaalslag die is gemaakt. Het lijkt erop dat dit ook in de cijfers is terug te zien.

De projecten binnen het convenant

In schooljaar 2009-2010 is de uitvoering van de maatregelen of projecten, na te zijn gestart in het schooljaar daarvoor, voortgezet. Tevens is april 2010 voor het eerst de VSV coördinatiegroep bijeen geweest. Alle projectleiders bespreken met elkaar de voortgang van de diverse projecten / maatregelen die onder het convenant vallen. Het voert te ver om alle projecten door te nemen en de resultaten tot nu toe te beschrijven. Informatie over deze projecten is uiteraard wel beschikbaar. Eén project, het overstapproject VMBO-MBO wordt wel toegelicht, aangezien het RMC hierin een projectleidersrol heeft.

In 2009-2010 heeft voor het tweede achtereenvolgende jaar het overstapproject gedraaid in de regio. De RMC regiocoördinator was projectleider. Eindexamenleerlingen van het VMBO van dertien scholen in de regio (een paar staan buiten de Vallei regio) werden in de zomer van 2010 gevolgd in hun overstap naar een vervolgopleiding door checks uit te voeren bij ROC's en andere vervolgopleidingen. Ook leerlingen die naar politie, defensie of een particuliere opleiding zouden gaan zijn nagebeld. Hierin is de regio ondersteund door de Indruk met het digitale volgsysteem en het uitvoeren van de checks en Trajectbureau SOVEE uit Amersfoort voor de begeleiding van jongeren die in de zomer nog geen vervolgkeuze hadden gemaakt. In totaal zijn 1819 leerlingen gevolgd. Begin oktober 2010 was 94% van alle leerlingen ingeschreven in een vervolgopleiding en 4% voorlopig. De overige 2% is nog in begeleiding. In december 2010 zal wederom een check worden uitgevoerd om te kijken of leerlingen nog steeds de opleiding van keuze volgen of inmiddels zijn geswitcht of onverhoopt uitgevallen.

Of de projecten binnen het convenant een daadwerkelijke daling van het aantal voortijdig schoolverlaters laat zien ten opzichte van schooljaar 2008-2009, daarover kunnen we pas in februari 2011 iets zeggen. De voorlopige daling in de aantallen van de belangrijkste ROC's in onze regio stemmen ons positief.

5.3. Overige activiteiten van het RMC

In september 2009 heeft op initiatief van het RMC tussen beleidsambtenaren en consultants RMC en de afdelingen Werk & Inkomen van de zes gemeenten een eerste gezamenlijke overleg plaatsgevonden over afstemming van activiteiten. Daaruit voortvloeiend heeft in juni 2010 in Veenendaal met ondersteuning van adviesbureau BMC een grote regionale bijeenkomst plaatsgevonden met beleidsmedewerkers Onderwijs en Werk & Inkomen en uitvoerenden op die terreinen.

Het verbeteren van de samenwerking stond centraal. De bijeenkomst was niet zozeer nodig om nieuw beleid te maken, alswel om een effectieve uitvoering van activiteiten te borgen. De nadruk ligt hierbij vooral op het maken (en naleven) van structurele en incidentele afspraken met in- en externe partijen rondom jongeren. Met name afspraken over wie wanneer regie voert over de jongere, en het gezamenlijk samenstellen van een goed trajectaanbod dat aansluit bij de behoefte waren belangrijke aandachtspunten.

De bijeenkomst heeft als springplank gediend om in de toekomst op regionaal niveau de onderlinge samenwerking te versterken. Vanuit de afdeling Werk en Inkomen van de gemeenten Veenendaal en Ede wordt in het najaar een volgende bijeenkomst georganiseerd. De intentie is dat dit de start is van een reeks, waarin gezamenlijk rondom thema's zaken uitgediept en uitgewerkt kunnen worden.

Wilt u meer weten over het RMC in de regio Vallei?

Neem dan contact met ons op.

Raadhuisstraat 117

Postbus 9022

6710 HK Ede

0318-680821 / 0318-680219

E-mailadres: rmc.regiovallei@ede.nl

Colofon:

Uitgave: RMC jaarverslag 2009-2010

namens de gemeenten in RMC regio Vallei: Ede, Renswoude, Rheden,
Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen

Redactie: Cindy Duteweerd

(RMC coördinator regio Vallei),

José van Rossum (RMC consulent)

Margreet Nederpel (RMC consulent)

Grafisch ontwerp en vormgeving:

Bureau Vormgeving, gemeente Ede, Adrie van Peursema

Druk:

Bureau Repro en Post, gemeente Ede